

BUDSJETTINNSPILL KULTUR 2026

1. Innledning

Bærum Kulturråd er en paraplyorganisasjon og talerør for Bærums over 100 kulturorganisasjoner innen kor, korps, teater, dans m.fl.

Kultur motvirker utenforskap og økt polarisering og bidrar til større mangfold, inkludering og integrering. De samfunnsøkonomiske kostnadene ved utenforskap og frafall fra skole og fritidsaktiviteter er enorme, og et rikt og mangfoldig kulturtilbud til befolkningen er en veldig viktig faktor for å motvirke dette. Befolkningsprognosen for Bærum kommune tilsier at vi i aldersgruppen 67-84 år vil forvente en befolkningsvekst på 23 % fram mot 2050. Vi vet at deltakelse i kulturaktiviteter har en positiv effekt på folks helse og livskvalitet, noe flere studier har bevist. Vi må derfor styrke det lokale kulturlivet i tiden framover.

2. Innspill til budsjett 2026

Gode rammevilkår

Vi ser et sterkt behov for at tilskuddsordningene for frivillighetskulturen styrkes. Veldig mange av Bærums kulturaktører mottar støtte gjennom denne ordningen, og er for veldig mange essensielt for å opprettholde drift og aktivitet. Her trengs et reelt løft. Tilskuddsrammene har vært uendret de siste årene. Det vil si at det har vært gjentatte kutt, med tanke på prisvekst og antall søkere. For 2025 ble tilskuddsrammen kuttet med 7,5 %. Kutt i tilskudd til kultur vil medføre mindre aktivitet, som konserter, forestillinger, øvelser m.m. Det vil ramme de som deltar i kulturaktiviteter, publikum og folks tilgang til kulturopplevelser. Det vil svekke rekruttering, deltakelse, bredde og mangfold, og det vil også svekke inkludering og integrering.

Leiekostnadene til kommunens framføringssaler i Bærum Kulturhus og Sandvika Teater har også økt, med blant annet en minimumsleie av teknikkere på seks timer, fra tidligere fire timer. Med økt billett- og seteavgift, leie og teknikkerutgifter, er det for veldig mange lokale aktører svært utfordrende å arrangere konserter og forestillinger uten å gå i økonomisk underskudd. Vi mener at

man må redusere prisene for lokale kulturaktører og kulturfrivilligheten. Kulturhuset må hente en større inntjening fra næringslivet og andre aktører, og ikke fra lokale kulturaktører. Hvis ikke vil det gradvis bli færre lokale kulturaktører på kulturhusets scener, noe som vil være utfordrende for Bærum Kulturhus, men ikke minst det lokale kulturlivet som ikke har så mange andre reelle alternative framføringsscener i Bærum.

Det var veldig positivt at fritidsstipendiet ble skjermet for kutt i 2025. Stipendiet er et veldig godt tiltak for å senke barrierer for deltakelse og motvirke utenforskap. Vi mener det er viktig at dette tilbudet styrkes i tiden framover, og at man sikrer at det nås ut og treffer de som trenger det mest.

Kulturlokaler

Tall fra SSB i 2023 viser at utgiftene til kultur i Bærum ligger 3 % under landsgjennomsnittet. Netto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til kultursektoren er lavere i Bærum, enn i våre nabokommuner Asker, Oslo og Lørenskog.

For at kulturfeltet skal kunne utøve og videreutvikle sine aktiviteter, er det helt avgjørende å ha tilgang til lokaler som er egnet for den aktiviteten som skal gjennomføres.

Kulturanleggsplanen og investeringene til kulturanlegg er sårt tiltrengte midler til blant annet tilpasning av lokaler for å gjøre dem bedre egnet. Vi mener rammen for denne ordningen må styrkes. Det er rimeligere å oppgradere og tilpasse eksisterende og / eller midlertidige lokaler, enn å bygge nytt.

Det er et prekært behov for lokaler for kulturen på Fornebu. Dette gjelder både for øvelser og fremføring. 20 % av befolkningen på Fornebu er barn og unge under 13 år, som trenger lokaler for deres fritidsaktiviteter. Nå som flerbrukshuset og Tårnet ungdomsskole er lagt på is, så må kommunen se på en helhetlig løsning for lokaler til kulturen, og ta i bruk eksisterende lokaler på bl.a. Flytårnet, Kilenvæien 25 og Oksenøya bruk. Det er mange næringslokaler på Fornebu som står tomme på ettermiddagen og kvelden, og her bør kommunen se på muligheter for samarbeid med næringslivet, slik at lokalene kan brukes av lokale kulturaktører.

Når det gjelder Flytårnet, så er dette området spesielt lavthengde frukt for kulturformål. Flytårnet som erstatning for tiltenkte kulturlokaler på flerbrukshuset og Tårnet ungdomsskole skal nå til politisk behandling. Vi mener at Flytårnet har et fantastisk potensial som et kulturelt sentrum på Fornebu, med et tilbud som imøtekommer det behovet vi ser nå og som vi vet øker i tiden framover. Bygningsmassen er godt egnet for kulturrelatert virksomhet, næring som understøtter kulturvirksomhet, verksteder og kulturfunksjoner med store arealbehov.

Skolebygg er viktige kulturarenaer i lokalsamfunnet. De er i hyppig bruk av kulturskoler, frivillighetskulturen, så vel som av profesjonelle aktører. Skolebygg er en stor ressurs i kommunens arenapolitikk, men byggene er ikke alltid godt tilrettelagt for kulturaktivitet. Når det bygges eller rehabiliteres skoler, så må kommunen påse at skolene er godt tilrettelagt for kulturaktivitet. Bærum Kulturråd ber også kommunen prioritere å få alle kommunens lokaler for kulturlivet inn i bookingsystemet "Aktiv kommune" og at man finner en sømløs ordning for hvordan skolene driftes etter skoletid, som er likt for alle. Dette gjelder for eksempel ordningen med tilsynsvakter. Dette er i tråd med "Rom for deltakelse", regjeringens kulturfrivillighetsstrategi 2023-2025.

Det frivillige kulturlivet er helt avhengig av god tilgang på hensiktsmessig lager for å kunne ha aktivitet. En kartlegging utført av Bærum Kulturråd i 2024 viser at av 15 korps som øver på skoler, så var det bare ett korps som hadde lager som oppfyller anbefalinger til størrelse og nærhet til øvingslokalet. Skolene er ikke bygd for å tilby lagerplass til kulturfrivilligheten, noe vi dessverre også har sett for skoler som har blitt bygd de siste årene. Ved bygging av nye skoler eller rehabiliteringer, må det prioriteres å tilrettelegge for tilfredsstillende lager for kulturen. Kommunen har vedtatt «Konsept for bærumsskolen 2018-28», som sier blant annet at skoleanlegg skal være et samlingspunkt for nærmiljøet og ivareta behov til kulturen, og være tilrettelagt som kulturarena utenfor skoletiden.

I den nylig vedtatte kommuneplanen for kulturarenaer "Arenaplan for musikk, dans og teater 2025 - 2035", er det utarbeidet gode strategier som bl.a.;

- Oppgradere eksisterende lokaler
- Skolen som kulturarena
- Midlertidighet

Vi støtter disse strategiene, som også underbygger våre nevnte poenger. Vi forstår at dette ikke er tiden for de nye store prosjektene, men at vi må tenke smart, finne de gode løsningene og dekke behovet for egnede kulturlokaler i Bærum.

Styrke de kulturelle nærmiljøene

For å øke stedsidentitet, fellesskap og samhold, er det viktig med en aktiv kultur i nærmiljøet hvor folk bor, og at det er gode muligheter for framføring og øving. Mange nærmiljøer i Bærum savner en fullverdig kulturscene. Bærum vest har en stor befolkning, men de har ikke en eneste fullverdig kulturscene. Det er relativt store forskjeller i levekår mellom grupper og mellom geografiske områder i Bærum. Dette ser man for eksempel på Emma Hjort. For å motvirke utenforskap og økt polarisering, mener vi at det er viktig at kommunen prioriterer å styrke det kulturelle tilbudet i utsatte områder med lavere levekår og større forskjeller, og gi barn, unge og eldre et godt tilbud i nærmiljøet der de bor. Et sterkt fritidstilbud, gode kulturarenaer, et spennende kulturtilbud og møteplasser i nærmiljøene vil også bidra til å gjøre Bærum enda mer attraktivt som bosted for småbarnsfamilier og unge voksne.

Med vennlig hilsen
Bærum Kulturråd

Anders Tangen
Daglig leder

